

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci **žalobce: T.N., zastoupeného Martinem Keřtem, advokátem**, se sídlem Sladkovského 2059, 530 02 Pardubice, proti **žalovanému: Ministerstvo obrany, Odbor sociálního zabezpečení**, se sídlem Vršovická 1429/68, 101 00 Praha 10, ID DS: gy2erfw, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11.11.2015, sp.zn. 315828/ID – 13/PO,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí Ministerstva obrany České republiky, Odboru sociálního zabezpečení, ze dne 11.11.2015, sp.zn. 315828/ID-13/PO, se r u š í a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen nahradit žalobci do 14 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Martina Keřta, advokáta, náklady řízení ve výši 4.719 Kč.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného uvedeným ve výroku I tohoto rozsudku byly podle § 90 odst. 5 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí 2. dávkového oddělení Odboru sociálního zabezpečení Ministerstva obrany České republiky ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. 315828/ID-8/28,

jímž byla zamítnuta žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle posudku o invaliditě ze dne 22. 6. 2015, sp. zn. LPS/2015/2599-PU_CSSZ, ani podle posudku o invaliditě ze dne 21. 10. 2015, č. j. LPS/2015/531-NR-KRH_CSSZ, žalobce není invalidní. Míra poklesu jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla posudky stanovena na 10% (posudek ze dne 22. 6. 2015), resp. 30 % (posudek ze dne 21. 10. 2015).

Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu rozhodnutí uvedeného ve výroku I tohoto rozsudku v plném rozsahu, přičemž namítal, že skutková zjištění žalovaného jsou nesprávná, neboť je invalidní.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že zdravotní stav žalobce byl v řízení, z něhož vzešlo žalobou napadené rozhodnutí, posouzen řádně, a proto by žaloba měla být zamítnuta.

Soud o žalobě uvážil následovně:

Podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), soud přezkouvá napadené výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů (dispoziční zásada), které je třeba výslovně formulovat v žalobě (§ 71 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.), přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Přezkoumá-li soud žalobou napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, překročí rámec přezkumné činnosti vymezený v § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že „jinou vadou řízení před soudem“ s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé je, pokud krajský soud přezkoumá a poté zruší žalobou napadené správní rozhodnutí z důvodu, který nebyl žalobcem uplatněn jako žalobní bod. Takový postup krajského soudu je nejen popřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno správní soudnictví, ale znamená i zásah do principu rovnosti účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 Afs 216/2006-63).

Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se

- a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
- b) invalidním následkem pracovního úrazu.

Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v

úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod je podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zák. č. 582/1991 Sb.“), posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zák. č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti bývá zpravidla rozhodujícím pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudek lze považovat za úplný a přesvědčivý pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k účastníkem řízení udávaným potížím, zodpoví jeho námitky a své posudkové závěry náležitě zdůvodní (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2014, č. j. 4 Ads 169/2014 – 27). Jinými slovy: Správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se opírá správní rozhodnutí, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, rozsudek ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012 - 24, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 - 22, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 25/2013 – 26, a mnohé jiné), případně - namítá-li to žalobce - zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).

Z důvodů shora popsaných soud ve věci provedl důkaz třemi posudky Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále též „PK MPSV“ či „posudková komise“) ve smyslu ustanovení § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb.

Dle posudku PK MPSV v Hradci Králové poklesla u žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost „pouze“ o 30 %. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena podle kapitoly XV odd. B položky 9b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Dle posudku PK MPSV v Praze poklesla u žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost „pouze“ o 20 %.

Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena podle kapitoly XIII oddíl A položky 1a) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb. na 10 %. Tato hodnota pak byla vzhledem k dosaženému vzdělání a k původně vykonávané profesi navýšena o 10 %. Ani jeden z výše uvedených posudků však neposkytl soudu odpověď na otázku, proč jsou rozdíly mezi uváděnými subjektivními obtížemi žalobce a objektivními nálezy tak zásadní, resp. obě výše zmíněné posudkové komise přisuzovaly popsany rozpor výrazné psychické nadstavbě, případně rentové tendenci. Jelikož žalobce při jednání soudu trval na tom, že nesimuluje, požádal soud PK MPSV v Brně o zpracování třetího posudku. PK MPSV v Brně uvedla, že taktéž zaznamenala nesoulad mezi subjektivně udávanými potížemi a objektivně zjištěnými skutečnostmi. Dle PK MPSV v Brně těžce až prakticky úplně omezenou hybnost pravého kolene k datu napadeného rozhodnutí nelze plně vysvětlit, částečné vysvětlení se vyskytuje v ortopedické dokumentaci – z důvodu křečovitého sevření svalů stehna. Rovněž není objektivní korelát pro silné bolesti, které znemožňují došlápnutí na končetinu. Zde je možné dle PK MPSV v Brně zvažovat agravaci obtíží, nicméně je třeba vzít v úvahu, že v minulosti objektivně prokázané chronické obtíže svůj korelát měly, a to od doby úrazu až do operace v roce 2014, tedy alespoň po tuto dobu pro subjektivní obtíže objektivní zdůvodnění existuje. Další období by mohlo být hodnoceno jako agravační, pokud by ovšem nebyl přítomen nález na páteři, který prokazuje dlouhodobé statodynamické změny, zejména bederního úseku, jež jsou při fyzickém vyšetření patrné a které nelze volně přivodit (simulovat). Uvedené změny na páteři nepřímo svědčí pro možný objektivní problém s kolenem. V důsledku výše popsaného postižení je objektivně prokazatelná narušená fyziologie stoje i chůze. Rozpor mezi subjektivními obtížemi a objektivními zjištěními dále zmírňují psychiatrické zprávy, které konstatují neurotizaci, tedy vznik neurasthenických obtíží v důsledku dlouhodobých obtíží zdravotních a z frustrace ze zhoršené životní situace. Uvedené postižení mění práh bolesti, která je vnímána intenzivněji. Na podkladě výše uvedeného PK MPSV v Brně konstatovala, že rozpory mezi subjektivně udávanými obtížemi a objektivně zjištěným stavem sice trvají, ale v podstatně menší míře, než jak plyne z předcházejících posudků. Dle PK MPSV v Brně lze důvodně dovozovat přetrvávání chronických obtíží s pravým kolenem, jež vedly k narušení fyziologie chůze a k druhotným vertebrogenním obtížím, které jsou v současnosti ve funkčním omezení pro pracovní, ale i běžné aktivity téměř stejně významné, jako postižení kolene. Uvedené zjištění dle názoru PK MPSV v Brně odůvodňuje přiznání invalidity prvního stupně. Vznik invalidity stanovila PK MPSV datem propuštění z ortopedického oddělení v roce 2014 (12. 10. 2014), jelikož doložená dokumentace po tomto období je dostatečná k objektivizaci stavu (v období předchozím je dokumentace spíše sporadická).

PK MPS v Brně tedy uzavřela, že u žalobce jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav dle § 26 zákona č. 155/1995 Sb. Jeho rozhodující příčinou pak je onemocnění uvedené v kapitole XV oddílu B položce 9 b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., přičemž k datu vydání napadeného rozhodnutí se jedná o středně těžké omezení hybnosti jednoho kloubu končetiny s poklesem pracovní schopnosti o 30 % (horní hranice procentního rozmezí příslušné položky byla zvolena z důvodu tíže samotného rozhodného postižení). Současně PK MPSV v Brně našla důvody k navýšení míry poklesu pracovní schopnosti o 10 % dle § 3 výše citované vyhlášky, a to vzhledem k dalším onemocněním a vzhledem ke vzdělání posuzovaného a k výkonu předchozích povolání. Celkový pokles pracovní schopnosti tak činí 40 % a jedná se o invaliditu prvního stupně. Invalidita dle PK MPSV v Brně vznikla dne 12. 10. 2014 a její trvání bylo stanoveno do 31. 12. 2019.

K výše uvedeným závěrům PK MPSV v Brně neměl žalobce ani žalovaný výhrady. PK MPSV v Brně zpracovala posudek v řádném složení, za účasti lékaře z oboru posudkového lékařství a z oboru ortopedie, tj. medicínské specializace, kam spadá léčba dominantního postižení žalobce. Posudková komise měla k dispozici kompletní posudkovou dokumentaci obsahující celou řadu odborných lékařských nálezů, přičemž bylo provedeno vlastní přešetření žalobce odborným lékařem z oboru ortopedie. PK MPSV v Brně tudíž měla dostatečné množství podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a intenzitě zdravotních postižení, jimiž žalobce ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí trpěl. Její posudek hodnotí soud shodně s účastníky jako úplný a přesvědčivý, a proto z něj vycházel.

Jelikož dle posudku PK MPSV v Brně žalobce invalidní k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí byl, nelze než uzavřít, že skutkový stav, který žalovaný vzal za základ napadeného rozhodnutí, ve světle závěrů PK MPSV v Brně neobstojí (srov. § 3 správního řádu).¹ Žaloba tak byla důvodná, a proto soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (výrok I). Právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. a úspěšnému žalobci přiznal proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) tvořených:

- a) odměnou advokáta za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, 2 x účast na jednání před soudem /§11 vyhl. č. 177/1996 Sb./) dle § 7 bodu 3. ve spojení s § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 3.000,-- Kč (3 x 1.000,-- Kč),
- b) paušální náhradou hotových výdajů advokáta za 3 úkony právní služby po 300,-- Kč ve výši 900,-- Kč (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast na jednání před soudem /§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb./),
- c) daní z přidané hodnoty ve výši 21 % DPH (819,-- Kč), neboť advokát žalobce je plátcem této daně (§§ 57 odst. 2 s. ř. s.)

Celkové náklady řízení tedy činí 4.719,-- Kč.

Platební místo („k rukám zástupce žalobce“) bylo určeno v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., přiměřená lhůta k splnění povinnosti uložené výrokem II pak v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.

¹ Řízení ve věcech dávek důchodového pojištění upravuje část šestá hlava druhá zákona č. 582/1991 Sb. v ustanoveních §§ 81 – 90. Kromě speciálních ustanovení této části se pro řízení o dávkách použije správní řád s výjimkami uvedenými v § 85a zákona, tedy s vyloučením ustanovení o vyjádření účastníků k podkladům rozhodnutí a zpravidla též i ustanovení o známení zahájení řízení z moci úřední. Odlišně je rovněž stanovena lhůta pro rozhodnutí (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2013, č. j. 3 Ads 99/2012 – 33). Při posouzení zdravotního stavu žadatele o invalidní důchod je proto žalovaná povinna postupovat v souladu s požadavky zákonnosti, zákazu svévole a zásady materiální pravdy (§ 2 odst. 1, 2 a § 3 správního řádu; srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2014, č. j. 5 Ads 94/2014 - 22).

P o u č e n í :

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 2. října 2017

Aleš Korejtko v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení: